

Προς τον
Υπουργό Περιφερειακής
Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας,
κ. Μιχάλη Χρυσοχοϊδη

Κοινοποίηση:

- Υφυπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας, κ. Ντίνο Ρόβλια
- Πρόεδρο ΕΣΕΕ, κ. Βασίλειο Κορκίδη
- Πρόεδρο ΓΣΕΒΕΕ, κ. Δημήτριο Ασημακόπουλο
- Επιμελητήρια – μέλη της ΚΕΕΕ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 16 Σεπτεμβρίου 2010
Αρ. Πρωτ: 2868

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Μετά τη σχετική συνεννόησή μας κατά την πρόσφατη Γενική Συνέλευση της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος στη Θεσσαλονίκη (11-09-2010), σας αποστέλλουμε συνημμένα τις τελικές παρατηρήσεις μας επί του νομοσχεδίου του νέου Αναπτυξιακού Νόμου.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση και συνεργασία.

Με τιμή,
ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Γεώργιος Κασιμάτης

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Παρατηρήσεις επί του νομοσχεδίου του νέου Αναπτυξιακού Νόμου
(με βάσει τις παρατηρήσεις της ΚΕΕΕ, του ΣΕΒ, της ΓΣΕΒΕΕ και της ΕΣΕΕ)

Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 2010

Η νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης για τη θέσπιση νέου Αναπτυξιακού Νόμου αποτελεί κομβικό σημείο στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας. Με δεδομένη τη σημασία αυτής της πρωτοβουλίας, η επιχειρηματική κοινότητα περίμενε να ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις που είχε υποβάλλει κατά την πρώτη διαδικασία διαβούλευσης (Μάιος- Ιούνιος 2010), κάτι που δυστυχώς δεν έγινε. Κατά συνέπεια έχει δοθεί στη δημοσιότητα ένα κείμενο το οποίο χρήζει αρκετών βελτιωτικών παρεμβάσεων, όπως προκύπτει από τις παρατηρήσεις των συλλογικών φορέων που εκπροσωπούν την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα.

Μια γενική παρατήρηση, νομοτεχνικής φύσης, είναι ότι σχεδόν κάθε κρίσιμη διάταξη του σχεδίου νόμου περιλαμβάνει και εξουσιοδότηση προς τον αρμόδιο Υπουργό (πρώην Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, νυν Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας) για να μεταβάλλει με υπουργική απόφαση το περιεχόμενο της. Τίθεται λοιπόν το ερώτημα: Είναι τόσο αβέβαιη η Κυβέρνηση για το περιεχόμενο αυτών των διατάξεων που θεωρεί αναγκαίες αυτές τις εξουσιοδοτήσεις; Τυχόν αντεπιχείρημα ότι αυτή η μέθοδος συμβάλλει στην ευελιξία του νόμου απορρίπτεται με το σκεπτικό ότι εάν όντως η ευελιξία είναι το ζητούμενο, θα μπορούσε να γίνει ένας νόμος-πλαίσιο για την ανάπτυξη (όπως άλλωστε αρχικά είχε δηλώσει η Κυβέρνηση ότι θα φέρει) και να μην περιλαμβάνει εξαντλητικές λεπτομερειακές ρυθμίσεις, η αβεβαιότητα ορθότητας των οποίων ομολογείται και από τις ανωτέρω εξουσιοδοτήσεις.

Επισημαίνεται γενικότερα, ότι το νομοσχέδιο παραπέμπει, αμέσως ή εμμέσως, σε μεγάλο αριθμό μελλοντικών κανονιστικών πράξεων (υπουργικές αποφάσεις, ερμηνευτικές εγκυκλίους, εκπλήρωση αρμοδιοτήτων, κ.λπ.). Εξ' αυτού προκύπτει ο κίνδυνος να καθυστερήσει σημαντικά η ενεργοποίηση του νέου νόμου στο συνολικό εύρος εφαρμογής του εφόσον δεν ολοκληρωθεί άμεσα και σε κάθε περίπτωση μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου η συμπλήρωση των σχετικών κενών και η υπογραφή και δημοσιοποίηση των σχετικών κανονιστικών πράξεων σε συνδυασμό με την συγκροτημένη παρουσίασή τους στον επιχειρηματικό κόσμο σε ενοποιημένο πακέτο κειμένων.

Άρθρο 1

Ο σκοπός του σχεδίου νόμου είναι γενικά αόριστος και αυτό γιατί πουθενά δεν υπάρχει προσδιορισμένος ο Εθνικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός ώστε να αξιολογηθεί ο προτεινόμενος Αναπτυξιακός Νόμος ως εργαλείο του. Έτσι δημιουργείται η

αίσθηση ότι πρόκειται απλά για Επενδυτικό νόμο και όχι Αναπτυξιακό. Η γενικότητα και αοριστία της διάταξης, που την καθιστά απλό ευχολόγιο αναδεικνύεται περισσότερο από την ασυμφωνία της με το περιεχόμενο των υπολοίπων διατάξεων του σχεδίου νόμου: π.χ. ενώ στους σκοπούς του σχεδίου νόμου αναφέρονται μεταξύ άλλων η παραγωγή, μεταφορά και αξιοποίηση της νέας γνώσης δεν είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση δραστηριότητες που αφορούν στην εκπαίδευση, και ενώ ως σκοπός του σχεδίου νόμου αναφέρεται η στήριξη της πράσινης επιχειρηματικότητας δεν είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση δραστηριότητες που αφορούν στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά συστήματα. Κραυγαλέες αντιφάσεις που ενέχουν κινδύνους για τις αναπτυξιακές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας.

Άρθρο 2

Στο πεδίο εφαρμογής του σχεδίου νόμου τόσο οι προαναφερθείσες εξαιρέσεις (εκπαίδευση, φωτοβολταϊκά) όσο και άλλες εξαιρέσεις από τις ενισχύσεις δραστηριοτήτων όπως η κατασκευή κτιρίων (κάτι που προκαλεί καίριο πλήγμα στην οικοδομή), το χονδρικό και λιανικό εμπόριο (κάτι που πλήττει άμεσα την αγορά και την πραγματική οικονομία), οι υπηρεσίες εστίασης, κλπ. προκαλούν ερωτηματικά σχετικά με το αν πράγματι αντιλαμβάνεται η Ελληνική Πολιτεία το μέγεθος της ύφεσης που υπάρχει στην ελληνική οικονομία και τις δραματικές εξελίξεις που έρχονται για όλους αυτούς τους κλάδους με κλείσιμο επιχειρήσεων, απολύσεις προσωπικού, αύξηση ανεργίας, και όλες τις συναφείς δυσμενέστετες συνέπειες. Σίγουρα το ζητούμενο δεν είναι μια κρατικοδίαιτη αγορά αλλά σε περιόδους κρίσης όπως η παρούσα, η κρατική συνδρομή είναι επιβεβλημένη, καθώς έτσι θα ενδυναμωθεί η πληγείσα ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και θα στηριχθεί η αγορά που αποτελεί την πραγματική βάση της. Επίσης, το γεγονός ότι εξαιρούνται από τις επιλέξιμες προς στήριξη επενδύσεις αυτές που αφορούν την κοινωνική μέριμνα (π.χ. παιδικοί σταθμοί, νηπιαγωγεία) δημιουργεί αντίφαση με την ήδη εκπεφρασμένη, δια του Πρωθυπουργού, βούληση για στήριξη του κοινωνικού κράτους και της οικογένειας.

Άρθρο 3

Είναι επιβεβλημένο για λόγους συγκρισιμότητας των επενδυτικών σχεδίων, κατά την αξιολόγηση τους να εισαχθούν ορισμένα φίλτρα:

- 1ο φίλτρο: Παλαιές - Νέες επιχειρήσεις
- 2ο φίλτρο: Τομεακή διάσταση, υπό την έννοια ότι δεν θα πρέπει να είναι συγκρίσιμες οι επενδύσεις μεταξύ τομέων με διαφορετικά χαρακτηριστικά (π.χ. τουρισμού και μεταποίησης).
- 3ο φίλτρο: Κλαδική διάσταση, ώστε να αποθαρρύνονται επενδύσεις σε κορεσμένους κλάδους και να ενθαρρύνονται επενδύσεις σε κλάδους με καλές προοπτικές ανάπτυξης.

Ως προς τα κριτήρια αξιολόγησης, για το κάθε ένα από αυτά, εκτός από την περιγραφή του είναι απαραίτητο να δημοσιοποιηθεί ο δείκτης μέτρησης του αλλά και η βαθμολογία που αντιστοιχεί σε κάθε εύρος τιμών. Επίσης, τα κριτήρια αξιολόγησης θα πρέπει να ενσωματώνουν τους δείκτες των προαναφερόμενων φίλτρων. Για

παράδειγμα, όταν αξιολογούνται δύο επενδυτικά σχέδια που ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας π.χ. τουρισμός-μεταποίηση, η αξιολόγηση δεν πρέπει να γίνεται συγκρίνοντας τους 2 τομείς αλλά επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο τομέα. Στις νέες επιχειρήσεις μπορούν να βαθμολογηθούν στοιχεία που αφορούν τον νέο επιχειρηματία (π.χ. εμπειρία σε συναφείς δραστηριότητες, μορφωτικό επίπεδο) ενώ στις παλιές οι χρηματοοικονομικές επιδόσεις της επιχείρησης (π.χ ρυθμός αύξησης κύκλου εργασιών, κέρδη).

Ειδικότερα, όσον αφορά τις επιμέρους ομάδες κριτηρίων σημειώνονται τα εξής:

- Ομάδα κριτηρίων α: Κριτήρια φερεγγυότητας
Το κριτήριο της τυχόν εγγραφής στα αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που τηρούνται από την Τειρεσία ΑΕ ενδεχομένως να οδηγήσει σε αποκλεισμό επιχειρήσεις οι οποίες έχουν εγγραφεί στα εν λόγω αρχεία χωρίς να είναι αποκλειστικά υπαίτιες.
- Ομάδα κριτηρίων β: Κριτήρια Αξιολόγησης του Αναπτυξιακού Αποτελέσματος
- Ομάδα κριτηρίων β.i: Κριτήρια Ανταγωνιστικότητας, Ποιότητας και εξωστρέφειας.
- Ομάδα δεικτών β.i.1: Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ
Το κριτήριο που αφορά στην προστιθέμενη αξία θεωρείται ότι μπορεί να υπολογιστεί με απλές προβλέψεις χωρίς απτά στοιχεία και εφόσον η τιμή του δεν αποτελεί ελέγξιμος στόχος από την πλευρά του επιχειρηματία ίσως δεν έχει πρακτική σημασία. Το κριτήριο του ύψους του επενδυτικού σχεδίου ενδεχομένως να οδηγεί σε στρεβλώσεις τη διαδικασία της αξιολόγησης, καθώς ευνοεί άκριτα τις μεγάλες επενδύσεις σε βάρος των μικρών.
- Ομάδα δεικτών β.i.4: Δικτύωση επιχειρήσεων
Το κριτήριο που αφορά τις επιχειρηματικές συστάδες θα πρέπει να εξειδικευτεί ώστε να μην αφορά μία απλή δήλωση του επιχειρηματία ότι θα προωθήσει ενέργειες συνεργασίας με άλλες επιχειρήσεις.
- Ομάδα δεικτών β.i.5: Χρηματοοικονομική βιωσιμότητα
Όσον αφορά την χρηματοοικονομική ανάλυση του επενδυτικού σχεδίου πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην απλοποίηση των απαιτούμενων πινάκων με βάση τους οποίους υπολογίζονται οι βαθμολογούμενοι δείκτες. Επιπλέον προτείνεται αύξηση του βαθμού δέσμευσης του επιχειρηματία όσον αφορά τις προβλέψεις για τις επιδόσεις της επιχείρησης (κύκλος εργασιών, εξαγωγές, κέρδη κτλ.), ώστε να αποφεύγεται το φαινόμενο της δήλωσης εξωπραγματικών και μη ρεαλιστικών στοιχείων με σκοπό την επίτευξη υψηλότερη βαθμολογίας.
- Ομάδα κριτηρίων β.ii: Κριτήρια Πράσινης Επιχειρηματικότητας και Προστασίας του Περιβάλλοντος
Ο συντελεστής βαρύτητας αυτού του κριτηρίου δεν θα πρέπει να είναι μικρότερος από 10% και μεγαλύτερος από 15%, δεδομένου ότι η ίδια η έννοια της πράσινης επιχειρηματικότητας, έτσι όπως διατυπώνεται στο σχέδιο του αναπτυξιακού νόμου είναι γενική και αμφίσημη. Για παράδειγμα και επειδή έχει γίνει λόγος για Εξοικονόμηση Ενέργειας, θα μπορούσε στην περίπτωση αυτή να επιδοτηθεί μια Εταιρία Εξοικονόμησης Ενέργειας και όχι μια επιχείρηση, η οποία αγοράζει υπηρεσίες από την Εταιρία Εξοικονόμησης Ενέργειας.

- Ομάδα κριτηρίων β.iii: Κριτήρια Απασχόλησης, Αναδιάρθρωσης, και Ισόρροπης Ανάπτυξης

Ισχυρές επιφυλάξεις εκφράζονται σε σχέση με το κριτήριο της αύξησης της απασχόλησης, δεδομένου ότι η αύξηση αυτή είναι αποτέλεσμα του ίδιου του επενδυτικού σχεδίου, ενώ υπάρχει περίπτωση να αποκλειστούν επενδυτικά σχέδια για δραστηριότητες εντάσεως κεφαλαίου. Τέλος, όσον αφορά τα κριτήρια ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, αυτά θα πρέπει να συνδυαστούν με τον ανάλογο προσανατολισμό των δημοσίων επενδύσεων, διότι εξασφαλίζουν τις απαραίτητες υποδομές για οποιαδήποτε νέα επιχειρηματική δραστηριότητα σε φθίνουσες ή απομακρυσμένες περιοχές.

Σημειώνεται ότι δεν περιλαμβάνεται στα κριτήρια, το κριτήριο «Ωριμότητας» ενός έργου το οποίο είναι σημαντικό να εξετάζεται και να βαθμολογείται θετικά καθώς η ετοιμότητα ενός επενδυτικού σχεδίου να ξεκινήσει άμεσα να υλοποιείται συμβάλλει στην επιτάχυνση της απορρόφησης κονδυλίων αλλά και στη δημιουργία θέσεων εργασίας, εσόδων για το κράτος και γενικά είναι προς όφελος της εθνικής οικονομίας. Επίσης, συνήθως οι επενδυτές που καταβάλει έξοδα ωρίμανσης ενός επενδυτικού σχεδίου είναι αυτοί που έχουν μεγαλύτερη δέσμευση να υλοποιήσουν επένδυση και αυτοί που έχουν καλύτερη συγκρότηση και αυξημένη επιτυχία. Π.χ. στο κριτήριο «Ωριμότητα» θα μπορούσε να λαμβάνονται υπόψη κατά σειρά ενδεικτικά τα εξής: αν υπάρχει ήδη η ιδιοκτησία της γης, αν έχει εκδοθεί θετική ΠΠΕ (όπου χρειάζεται), αν έχει κατατεθεί προς έγκριση ΜΠΕ, αν έχουν ήδη εκδοθεί Περιβαλλοντικοί Όροι, αν έχει ήδη εκδοθεί η (τυχόν) απαιτούμενη άδεια εγκατάστασης ή αν υπάρχει έγκριση σχεδίων από τον ΕΟΤ για τα ξενοδοχεία, αν έχει εκδοθεί η τυχόν απαιτούμενη Οικοδομική άδεια ή/και Άδεια Εργασιών Μικρής Κλίμακας κ.α. Θα μπορούσαν δε να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες ωρίμανσης έργων, που γίνονται προφανώς πριν την ημερομηνία επιλεξιμότητας των λοιπών δαπανών υλοποίησης του έργου.

Άρθρο 4

Με το νομοσχέδιο οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε μεγάλες, μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές και προβλέπονται τρεις (3) Ζώνες κινήτρων Α, Β και Γ με ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης 25%, 40% και 50% αντίστοιχα με κριτήριο το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε επίπεδο νομού.

Κατά το σχεδιασμό των ζωνών ενίσχυσης, πέραν όλων των άλλων δεικτών, πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα εξής ζητήματα:

Ζώνες που είναι οικιστικά και χωροταξικά κορεσμένες. Βασική επιδίωξη θα πρέπει να είναι η προώθηση επενδύσεων μικρής επιχειρηματικής κλίμακας (και όχι π.χ. για άλλη μια φορά η δημιουργία μεγάλων εμπορικών κέντρων). Η ενθάρρυνση ΒΠΠΕ, ΒΕΠΕ, ΒΙΟΠΑ με ολοκληρωμένες υποδομές στα ευρύτερα πλαίσια μητροπολιτικών κέντρων, είναι ίσως η καλύτερη δυνατή αναπτυξιακή πρωτοβουλία σε τέτοιου είδους κορεσμένες τοπικές οικονομίες, ενώ θα πρέπει να συνοδεύεται από κίνητρα μετεγκατάστασης επιχειρήσεων σε αυτά.

Υπάρχει ανάγκη συνάφειας του σχεδιασμού των ζωνών ενίσχυσης με τις προβλέψεις

του Γενικού Χωροταξικού Πλαισίου αλλά και των εκάστοτε Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων (Βιομηχανίας, ΑΠΕ κλπ.).

Ως προς τα ποσοστά των περιφερειακών ενισχύσεων, θα μπορούσε να εξεταστεί η ειδική μεταχείριση των πυρόπληκτων περιοχών (π.χ. με οριζόντιο ποσοστό επιδότησης 50% για όλες τις δραστηριότητες που βρίσκονται σε αυτές τις περιοχές και με στόχο την ενίσχυση δραστηριοτήτων πράσινης ανάπτυξης) αλλά και η αύξηση των αναπτυξιακών ενισχύσεων στις νησιωτικές περιοχές (κάτι που επιτάσσει και η τελευταία συνταγματική αναθεώρηση στη νέα παράγραφο 4 του άρθρου 101 του Συντάγματος).

Ειδικά για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, είναι απαραίτητη η δέσμευση ενός ικανοποιητικού ποσοστού των συνολικών πόρων το οποίο θα κατευθύνεται αποκλειστικά προς τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως γινόταν και στο παρελθόν με τα προγράμματα του ΕΣΠΑ. (Ο ΣΕΒ προτείνει να μην εντάσσονται τέτοιες επιχειρήσεις στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο - βλ. Σχόλιο άρθρου 8)

Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται η υποστήριξη υλοποίησης ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων για την στήριξη της ανταγωνιστικότητας υφιστάμενων μικρών και πολύ μικρών εμπορικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, που θα έχουν ως βασικό στόχο την αναβάθμιση / ανακαίνιση του χώρου που ασκείται η δραστηριότητα της επιχείρησης ή/και στον τεχνολογικό, οργανωτικό κλπ. εκσυγχρονισμό της. Στο πλαίσιο των σχεδίων αυτών μπορούν να ενισχυθούν ενδεικτικά:

- Αγορά και εγκατάσταση ηλεκτρονικών υπολογιστών και εφαρμογών λογισμικού για την αυτοματοποίηση των διαδικασιών της επιχείρησης
- Ενέργειες ηλεκτρονικού επιχειρείν
- Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού
- Διαμόρφωση χώρων
- Ανάπτυξη, εφαρμογή και πιστοποίηση διαχειριστικών συστημάτων
- Άυλες ενέργειες αναγκαίες για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης (π.χ. συμβουλευτική υποστήριξη)

Τα όρια του προϋπολογισμού των υποβαλλόμενων Επιχειρηματικών Σχεδίων μπορούν να είναι τα εξής :

- κατώτατο όριο 50.000 ευρώ.
- ανώτατο όριο 150.000 ευρώ.

Τα ποσοστά κρατικής ενίσχυσης στα ανωτέρω ποσά παραμένουν αυτά που προβλέπει το σχέδιο νόμου, αναλόγως της περιοχής που εδρεύει η επιχείρηση.

Παράλληλα είναι επιβεβλημένη η απλοποίηση διαδικασιών υποβολής και διαχείρισης επενδυτικού σχεδίου για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις με σκοπό να μειωθεί το δυσβάσταχτο γραφειοκρατικό κόστος (π.χ. απαλλαγή από την υποβολή παραβόλου με την αίτηση υπαγωγής στον νόμο).

Άρθρο 5

Εντύπωση προκαλεί η επιλεγείσα ρύθμιση τόσο για ενίσχυση (εκσυγχρονισμός-ανακαίνιση) υφιστάμενων ξενοδοχειακών μονάδων υπό πολύ περιοριστικούς όρους όπως αναβάθμιση τουλάχιστον κατά 2 κλίμακες, ή μείωση δυναμικότητας τουλάχιστον κατά 10% (δηλαδή ζητείται από τις επιχειρήσεις αυτές να μειώσουν το τζίρο τους σε μια τέτοια περίοδο!!!!) όσο και για ίδρυση νέων (ή επέκταση υφιστάμενων) ξενοδοχειακών μονάδων μόνο σε κατηγορία τουλάχιστον τεσσάρων αστερών. Αυτό αγνοεί παντελώς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτούς τους τομείς του τουρισμού, σε μια περίοδο που ο τουρισμός αποτελεί μια από τις τελευταίες ελπίδες στήριξης της οικονομίας και πλήττεται από διάφορες καταστάσεις (π.χ. αντιδράσεις κοινωνικών ομάδων στα λιμάνια).

Άρθρο 6

Οι βασικές μορφές ενίσχυσης προβλέπει το νομοσχέδιο είναι οι εξής:

- Επιχορήγηση κεφαλαίου
- Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης μηχανολογικού εξοπλισμού
- Επιχορήγηση χρεολυσίου μακροπρόθεσμου δανείου
- Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης
- Φορολογικές απαλλαγές

Προτείνεται να γίνει διαχωρισμός μεταξύ νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, για τις νέες επιχειρήσεις να δοθεί έμφαση στην επιχορήγηση κεφαλαίου, ενώ για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις να δοθεί έμφαση στις φοροαπαλλαγές. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε να τεθεί ένα είδος ποσόστωσης στις μορφές χρηματοδότησης, ιδιαίτερα στην επιχορήγηση κεφαλαίου. Έτσι, για τις νέες επιχειρήσεις η επιχορήγηση κεφαλαίου δεν θα πρέπει να ξεπερνά το 50% της συνολικής ενίσχυσης, ενώ για τις παλαιές η επιχορήγηση κεφαλαίου θα μπορούσε να περιοριστεί στο 20% της συνολικής ενίσχυσης.

Επιπλέον, στην περίπτωση κατά την οποία η φορολογική απαλλαγή είναι μικρότερη από το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης να δίνεται η δυνατότητα για το ποσό που υπολείπεται η φοροαπαλλαγή να συνδυάζεται με τις υπόλοιπες μορφές ενισχύσεων.

Προτείνεται, τέλος, να εξετασθεί η δυνατότητα σύνδεσης των μορφών ενίσχυσης με τα χρηματοδοτικά προγράμματα JEREMIE, JASMINE και JESSICA. Πρόκειται για προγράμματα της ΕΕ τα οποία διευκολύνουν την πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Ειδικά τα δύο πρώτα διευκολύνουν την πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση. Με τον τρόπο αυτό θα διευκολυνθεί περαιτέρω η συμμετοχή των μικρότερων επιχειρήσεων στον νόμο.

Δεδομένης της αρνητικής οικονομικής συγκυρίας, θα μπορούσαν να προβλεφθούν, εναλλακτικά αντί επιδότησης (λόγω περιορισμού του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων) και οι ακόλουθες μορφές ενίσχυσης:

A) Μείωση των ασφαλιστικών εισφορών για 10 χρόνια κλιμακωτά (1ος χρόνος 100%, 2ος χρόνος 90% κ.ο.κ.).

B) Μείωση για 10 χρόνια των φορολογικών συντελεστών κατά 50%.

Γ) Επιδότηση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας 35% επί του συνολικού κόστους μισθοδοσίας και επιδότηση μισθολογικού κόστους νέων θέσεων εργασίας.

Άρθρο 7

Το ζητούμενο είναι να μην υπάρχουν καθυστερήσεις στη διαδικασία καταβολής των ενισχύσεων.

Έχει προταθεί η εξέταση της πιθανότητας δημιουργίας ενός μηχανισμού συνεργασίας τραπεζών και Υπουργείου με σκοπό την δυνατότητα χορήγησης της προκαταβολής από τις τράπεζες άμεσα με την έγκριση του επενδυτικού σχεδίου μέσω δανειακού λογαριασμού.

Άρθρο 8

Κατά τον ΣΕΒ η πρόβλεψη για υπαγωγή στις προβλεπόμενες από το νομοσχέδιο διαδικασίες υποβολής και αξιολόγησης ακόμα και επενδυτικών προτάσεων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων με σχετικά χαμηλούς προϋπολογισμούς, θα οδηγήσει επενδυτές και υπηρεσίες σε δυσανάλογα υψηλό γραφειοκρατικό και διαδικαστικό φόρτο γεγονός που συνεπάγεται κόστος αλλά και καθυστερήσεις. Για τους λόγους αυτούς ο ΣΕΒ προτείνει η απεμπλοκή από τις διαδικασίες του νέου Αναπτυξιακού Νόμου των επενδυτικών προτάσεων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, οι οποίες επιδιώκουν το κίνητρο της επιχορήγησης με την προϋπόθεση ότι το ύψος του προϋπολογισμού δεν θα υπερβαίνει τις 500.000 ευρώ. Τη διαχείριση των επενδύσεων αυτών να αναλαμβάνουν ενδιάμεσοι φορείς (ΕΦΔ) στο πλαίσιο των διαδικασιών που εφαρμόζονται για τα ΠΕΠ/ΜΜΕ ή για τον κύριο όγκο των δράσεων κρατικών ενισχύσεων του ΕΠΑΝ ΙΙ.

Επίσης έχει προταθεί η δυνατότητα να χρησιμοποιείται ως εγγύηση η ακίνητη περιουσία του επενδυτή, στα πλαίσια της ίδιας συμμετοχής του στην επένδυση.

Τέλος, ειδικά για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, έχει προταθεί να μειωθεί το ποσοστό ίδιας συμμετοχής του επενδυτή από 25% σε 20%.

Άρθρα 9-10

Η επιμονή της Κυβέρνησης να προβλέψει μόνο δυο περιόδους υποβολής προτάσεων κατ' έτος (με εξαίρεση τις αιτήσεις ενίσχυσης με το κίνητρο φορολογικής απαλλαγής) θα πλήξει την επενδυτική δραστηριότητα καθώς θα οδηγήσει σε καθυστέρηση ώριμες επενδυτικές προτάσεις. Το γεγονός δε ότι δεν υπάρχει σαφές χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της διαδικασίας αξιολόγησης δημιουργεί έντονους φόβους ότι θα επαναληφθούν φαινόμενα του παρελθόντος με ατέρμονες διαδικασίες.

Η φάση της αξιολόγησης να ξεκινά άμεσα μετά την λήξη υποβολής των επενδυτικών σχεδίων και να ολοκληρώνεται μέσα σε 4 μήνες.

Ο σαφής προσδιορισμός των διαθέσιμων πόρων προβλέπεται να παρέχει χρήσιμη πληροφόρηση στους επενδυτές.

Επιπλέον η δυνατότητα άπαξ επαναυποβολής πρότασης που έχει απορριφθεί και η χρήση του διαδικτύου για την υποβολή, την παρακολούθηση της πορείας αξιολόγησης και εν γένει της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου κρίνονται θετικά.

Προτείνεται η αντικατάσταση κάποιων "χρονοβόρων" δικαιολογητικών με υπεύθυνες δηλώσεις και η προσκόμιση τους μόνο σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου, στα πρότυπα του νέου Κανονισμού Προμηθειών του Δημοσίου (Π.Δ. 118/2007).

Το σύστημα της ηλεκτρονικής αξιολόγησης και της τυχαίας κατανομής των προτάσεων στους αντίστοιχους αξιολογητές κρίνεται θετικό. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στην οργάνωση της αξιολόγησης με τέτοιον τρόπο ώστε η βαθμολόγηση να ολοκληρώνεται και να υποβάλλεται στο σύστημα σε μία μόνο ημέρα με σκοπό να αποκλειστούν πιθανά φαινόμενα συναλλαγής.

Με ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να αντιμετωπιστεί το θέμα του μητρώου των αξιολογητών (προϋποθέσεις ένταξης, απαιτούμενα προσόντα, εμπειρία κτλ.) και της επαρκούς κατάρτισής τους ώστε να πραγματοποιηθούν σωστές και ρεαλιστικές αξιολογήσεις.

Επιπλέον προτείνεται η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων από ομάδα δύο αξιολογητών, ο πρώτος με εξειδίκευση στο αντικείμενο της επένδυσης που θα αξιολογήσει το τεχνικό σκέλος της επένδυσης και ο δεύτερος με εξειδίκευση σε οικονομικά που θα αξιολογήσει το οικονομικό σκέλος της επένδυσης. Με τον τρόπο αυτό θα αποφεύγονται λάθη και θα μειωθεί ο χρόνος ολοκλήρωσης της αξιολόγησης.

Δεν καταβάλλεται προσπάθεια για ενθάρρυνση του προσανατολισμού των επενδυτών προς το κίνητρο της ισοδύναμης φορολογικής απαλλαγής - με εξαίρεση την παροχή της δυνατότητας για υποβολή των επενδυτικών προτάσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (και όχι στο πλαίσιο των προβλεπομένων εξαμηνιαίων κύκλων) και τη μη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία (πάντα με την προϋπόθεση συγκέντρωσης βαθμολογίας κριτηρίων άνω του 50%). Επιπλέον, για πρώτη φορά, διαφαίνεται ο κίνδυνος υπαγωγής των επενδυτικών προτάσεων φορέων, που στοχεύουν στο κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής σε διαδικασίες παρόμοιες με αυτές που ισχύουν για αυτούς που επιδιώκουν το κίνητρο της επιχορήγησης. (Προετοιμασία επενδυτικού φακέλου με υποχρέωση υπογραφής από μέλη επιμελητηριακών οργανώσεων - καταβολή παραβόλου - αξιολόγηση/βαθμολόγηση με εμπλοκή και υπηρεσιακών - έγκριση από γνωμοδοτικές επιτροπές - παρακολούθηση /έλεγχος/ πιστοποίηση με εμπλοκή και υπηρεσιακών). Όλα αυτά δημιουργούν τον ορατό κίνδυνο του μεγάλου διοικητικού βάρους, της χρονοτριβής και της αδιαφάνειας.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω έχει προταθεί :

- Οι επενδυτικοί φορείς, που στοχεύουν να επωφεληθούν των φορολογικών κινήτρων, να εξαιρούνται από τις ανωτέρω διαδικασίες υποβάλλοντας οι μεν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις πριν την έναρξη υλοποίησης της επένδυσης σχετική δήλωση στις αρμόδιες αρχές (ΥΠΟΙΑΝ-Περιφέρεια) οι δε μεγάλες να προσκομίζουν τα έγγραφα που προβλέπει η Κοινοτική νομοθεσία ώστε να τεκμηριώνεται ο «χαρακτήρας κινήτρου» της αιτούμενης ενίσχυσης.
- Οι διαδικασίες ελέγχου και πιστοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου για τις παραπάνω περιπτώσεις να αναλαμβάνονται με έξοδα του ίδιου του επενδυτή (εφόσον αυτός έχει την οικονομική δυνατότητα) για μεν τις επενδύσεις προϋπολογισμού π.χ. μεγαλύτερου από 10 MEURO από ελεγκτικές εταιρίες (ενδεχομένως υπογραφή σχετικών προγραμματικών συμφωνιών με ΥΠΟΙΑΝ/ΥΠΟΙΚ) για δε τις υπόλοιπες και από διαπιστευμένους ελεγκτές.
- Ο επενδυτής να έρχεται απευθείας σε επαφή με κάποιο από τα παραπάνω σχήματα, το δε χορηγούμενο πιστοποιητικό ελέγχου θα χρησιμοποιείται ως επίσημη βεβαίωση για φορολογική χρήση.
- Τα επιθυμητά χαρακτηριστικά για την επιλεξιμότητα ενίσχυσης επενδύσεων με την παροχή ισοδύναμης φορολογικής απαλλαγής να προσδιορίζονται από τα ακόλουθα κριτήρια:
  1. Εξωστρέφεια-εξαγωγές-υποκατάσταση εισαγωγών.
  2. Ποιότητα-αναγνωρισιμότητα προϊόντος/υπηρεσίας.
  3. Καινοτομία-εκμετάλλευση ερευνητικών αποτελεσμάτων.
  4. Συνέργειες-συμπληρωματικότητα-πολλαπλασιαστικά οφέλη.
  5. Υπηρεσίες υποστήριξης παραγωγικών τομέων.
  6. Προστασία περιβάλλοντος-εξοικονόμηση ενέργειας, πόρων-χρήση ΑΠΕ, κ.λπ.
  7. Μετεγκατάσταση σε οργανωμένες περιοχές.
  8. Απόσυρση παλαιών εγκαταστάσεων.
  9. Μεταφορά δραστηριοτήτων από το εξωτερικό.

Μία επενδυτική πρόταση να κρίνεται ως επιλέξιμη για ισοδύναμη φορολογική απαλλαγή εφόσον πληροί σε ικανοποιητικό βαθμό τουλάχιστον 3 από τα παραπάνω κριτήρια επιλεξιμότητας.

Άρθρο 11

Με το άρθρο αυτό παρέχεται η δυνατότητα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων για διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, όπως αυτές ορίζονται από την Κοινοτική νομοθεσία για επιτρεπόμενες κρατικές ενισχύσεις. Πρόκειται για μια θετική διάταξη του νομοσχεδίου.

Είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι οι σχετικές διατάξεις να ενεργοποιούνται κατ' απόλυτη οικονομία και μόνον εφόσον το σχέδιο συνοδεύεται από τη δέσμευση χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για συμμετοχή στη χρηματοδότηση του εγχειρήματος

καθώς και την αυστηρή τήρηση των ευρωπαϊκών κανόνων και πρακτικών για τη χορήγηση τέτοιων ενισχύσεων.

Άρθρο 12

Κανένα σχόλιο.

Άρθρο 13

Θετικά κρίνεται η σύσταση του Συμβουλίου Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της Εφαρμογής του Επενδυτικού νόμου, κάτι που αποτελεί αίτημα της επιχειρηματικής κοινότητας. Το Συμβούλιο έχει ως βασική αρμοδιότητα να συντάσσει ετήσια έκθεση προς τον αρμόδιο Υπουργό, την οποία ο υπουργός υποβάλλει στη Βουλή των Ελλήνων.

Άρθρο 14

Κανένα σχόλιο.

Άρθρο 15

Η ισχύος του νέου Αναπτυξιακού Νόμου να αρχίσει το δυνατόν συντομότερα.